

Lélek által élni

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 13:4-5; Jeremiás 7:9; Hóseás 4:2; Máté 22:35-40; Róma 7:14-24; Galata 5:16-25

„Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, és a testnek kívánságait véghez ne vigyétek” (Gal 5:16).

Robert Robinson az angol nyelvterületen híressé lett keresztény énekeket írt, pedig nem volt mindig a hit embere. Sokáig nem tudott felülkerekedni az édesapja halála miatt érzett haragján. Lezüllött, részegeskedett. Egyszer mégis meghallgatta a neves prédikátor, George Whitefield beszédét, majd elfogadta az Urat és methodista lelkész lett. Egyházi énekeiben Isten hatalmas kegyelméről írt, mélyen átérezte, hogy mennyi hálával tartozik érte. Az egyik, sokak által kedvelt énekében azt kérte, hogy az Úr vonja magához kóbor szívét.

Egy átirásból viszont már hiányzik a kóbor szív motívuma. A szerkesztő valószínűleg kényelmetlennek érezhette ezt a gondolatot, így inkább Isten imádatáról, szeretetéről és szolgálatáról írt helyette.

A nyilvánvalóan jó szándék ellenére az eredeti szöveg mégis jól bemutatja a keresztény ember küzdelmét. A hívőnek két természetű van: a testi és a lelki, amelyek harcban állnak egymással. Bűnös természetünk mindig is húz, hogy „elkóboroljunk” Istentől, de ha hajlandók vagyunk elfogadni Isten Lelkének vezetését, nem kell megmaradnunk a test kívánságainak a szolgátságban. Éppen ez a lényege Pál e heti üzenetének.

LÉLEK SZERINT JÁRNI

Olvassuk el Gal 5:16 versét! A „járás” fogalma hogyan kapcsolódik a hittel teljes élethez (5Móz 13:4-5; Róm 13:13; Ef 4:1, 17; Col 1:10)?

A „járás” az Ószövetségből vett hasonlat, az ember magatartására utal. Pál a leveleiben gyakran él ezzel a képpel, amikor a keresztény életmódra jellemző viselkedést kívánja bemutatni. E kifejezés használata valószínűleg kapcsolódik az őskeresztény egyház első elnevezéséhez is. Még mielőtt Jézus követőit keresztényeknek hívták volna (ApCsel 11:26), egyszerűen „az út” követőiként utaltak rájuk (Jn 14:6; ApCsel 24:14). Ez azt sejteti, hogy a kereszténységet már a kezdeti időkben sem pusztán teológiai hitrendszernek tekintették, amelynek középpontjában Jézus áll, hanem egyfajta „útnak”, amin „járni” kell.

Mennyiben különbözik az ószövetségi utalásoktól az, ahogy Pál él ezzel a hasonlattal? Vö. 2Móz 16:4; 3Móz 18:4; Jer 44:23 verseit Róm 8:4; Gal 5:16, 25 verseivel!

Az Ószövetség a magatartást nem egyszerűen „járásnak”, hanem „a törvény szerint való járásnak” nevezte. A *halakhah* olyan jogi kifejezés, amellyel az izraeliták a törvényben és az atyák rabbinikus hagyományáiban található szabályokra, rendelkezésekre utalnak. Általában úgy fordítják, hogy „a zsidó törvény”, de a „járni” héber szóból ered.

Pál azt tanácsolja, hogy „a *Lélek szerint járjatok*”, de ezzel nem veti el a törvény iránti engedelmséget. Nem arra céloz, hogy a keresztényeknek a törvényt megszegve kellene élni. Nem ellenzi a törvényt, sem annak betartását, csak a törvényeskedést, ami gyakorlatilag a törvény helytelen alkalmazása. Isten őszinte engedelmséget vár, ami külső nyomással, kényszerrel sosem érhető el, csak a Lélek belső készítetésére következik be (Gal 5:18).

Mi a tapasztalatunk a „Lélek szerint való járás” terén? Hogyan történik? Milyen szokások akadályozzák?

A KERESZTÉNY KÜZDELME

„Mert a test a lélek ellen törekedik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, amiket akartok” (Gal 5:17, vö. Róm 7:14-24). Hogyan tapasztaltuk már a hitéletünkben ez szavak kegyetlen, fájdalmas valóságát?

Nem érzi mindenki a Pál által leírt küzdelmet, mert ez kifejezetten a keresztényekre jellemző belső „kötélhúzás”. Az ember születésétől fogva hajlik a test kívánságai felé (Róm 8:7), ezért csak akkor kezd kibontakozni bennünk az igazi lelki harc, amikor a Lélek által újjászületünk (Jn 3:6). Ez persze nem azt jelenti, hogy aki nem keresztény, nem tapasztal belső erkölcsi küzdelmet, noha végső soron még az is a Lélek munkájának az eredménye. A keresztények harca azonban új dimenzióba vezet, mivel a hívőnek két, egymással ellenkező természete van: a test és a lélek.

A történelem során a keresztények mindig is vágytak a küzdelem enyhülésére. Voltak, akik úgy akartak véget vetni neki, hogy elvonultak a társadalomtól. Mások azt vallották, hogy csak az isteni kegyelem törölheti el a bűnös természetet. Mindkét próbálkozás téves. A Lélek ereje által valóban győzhetünk a test kívánságai felett, ám a küzdelem különféle formában tovább dül, egészen addig, amíg a második adventkor új testet nem kapunk. Az emberi közösségektől való elmenekülés mit sem segít, hiszen bárhová is menjünk, magunkkal visszük a harcot, küzdeni fogunk a halálunkig vagy Krisztus visszajöveteléig.

Amikor a Római levél 7. fejezetében Pál a keresztények belső küzdelméről ír – hogy nem tudják azt tenni, amit valójában akarnak –, akkor ezzel érzékelteti, milyen ádáz is ez a harc. Két természetünk van, ezért gyakorlatilag egyszerre állunk a csatamező mindkét oldalán. Lelki természetünk a lelki dolgok után vágyódik, amelyektől azonban a test irtózik. Testi természetünk viszont a test dolgai után kívánczik és ellenkezik azzal, ami lelki. A megtért ember elméje önmagában nem elég erős ahhoz, hogy ellenálljon a testnek, ezért a test legyőzésére az az egyetlen reményünk, ha döntésünkkel naponta a Lélek oldalára állunk, *saját, bűnös énünk ellenére*. Éppen ezért tartja olyan fontosnak az apostol, hogy Lélek szerint járjunk.

E két természet küzdelmével szerzett tapasztalataink alapján mit tanácsolnánk annak a kereszténynek, akit nyomaszt ez a véget nem érő állapot?

A TEST CSELEKEDETEI

A test és a lélek szembenállásának ismertetése után Pál Gal 5:18-26 verseiben részletezi a küzdelem természetét, méghozzá az erkölcsi vétségek és erények felsorolásával. Úgy a zsidó, mint a görög-római irodalomban hagyományja volt a vétségek és erények számbavételének. A listákban megnevezték a kerülendő és a követendő viselkedési formákat.

Az alábbi szakaszokban figyelmesen tanulmányozzuk a vétkek és az erények felsorolását! A Gal 5:19-24 verseiben található páli felsorolás menyiben különbözik a következőktől, ill. mennyi hasonlóságot fedezünk fel közöttük (Jer 7:9; Hós 4:2; Mk 7:21-22; 1Tim 3:2-3; 1Pt 4:3; Jel 21:8)?

Pál nagyon is jól ismerte a vétkek és erények felsorolásait, de a Galáciai levélben eltérő módon kezeli a két listát. Először is, noha szembeállítja őket, mégis másként utal rájuk. A vétkek felsorolását így nevezi: „*a testnek cselekedetei*”, az erényekre pedig azt mondja, hogy „*a Léleknek gyümölcse*”. Ez lényeges különbség. „A test követel, míg a Lélek gyümölcsöt terem. Az egyik lista az izgatott, parancsoló önteltség légkörét terjeszti és fékevesztett dőzsölésre készítet, a másik inkább a többiekre figyel, higgadt, lendületes, megbízható. Az egyikben az emberi manipuláció mutatkozik meg, a másikban pedig Isten az, aki alkalmassá tesz, kegyelmével felövez és megerősít abban a tudatban, hogy a felelősségteljes magatartás forrása a belső átalakulás (James D. G. Dunn: *The Epistle to the Galatians*. Peabody, Mass., 1993, Hendrickson Publishers Inc., 308. o.). A második érdekes különbség Pál két felsorolása között, hogy a vétkekről következetesen többes számban ír: „*a testnek cselekedetei*”, míg „*a Léleknek gyümölcse*” egyes számban jelenik meg. Ez a különbség is arra utalhat, hogy a test szerinti élet csak megoszlast, zavart, széthúzást és egyenlenséget kelt. Ezzel szemben a Lélek szerinti élet megtermi a Lélek egy gyümölcsét, ami kilenc, az egységet erősítő tulajdonságban nyilvánul meg. Ezzel kapcsolatban egyesek úgy érvelnek, hogy valójában nem számít, mit gondol Istenről az ember, csak legyen őszinte. Ez azonban igencsak távol áll az igazságtól. A vétkek páli felsorolása ennek épp az ellenkezőjét sejteti. A torz istenkép ferde elképzelésekhez vezet a nemi étellel, a vallással, az erkölccsel kapcsolatban, ami azután mind rombolja az emberi kapcsolatokat, és végeredményben az örök élet elvesztéséhez is vezethet (Gal 5:21).

Tekintsük át a vétkek listáját! A felsoroltak mindegyike hogyan hágja át a Tízparancsolat egy vagy több rendelkezését?

A LÉLEK GYÜMÖLCSE (GALATA 5:22-24)

„De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szíveség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség. Az ilyenek ellen nincs törvény” (Gal 5:22-23). Hogyan tükröződik a Lélek gyümölcse a Tízparancsolat betartásában? Lásd még Mt 5:21-22, 27-28; 22:35-40!

A Tízparancsolat nem egy választható lehetőség a szeretet helyett, hanem arra vezet rá, hogyan is *gyakoroljuk* a szeretetet Isten és az emberek iránt. A szeretet ugyan a törvény betűje felett áll, mégsem ellentétes magával a törvénnyel. Epp olyan értelmetlen volna a gondolat, hogy az Isten és az ember iránti szeretet hatályon kívül helyezi a Tízparancsolatot, mintha azt mondanánk, hogy a természet szeretete közömbösíti a gravitáció törvényét.

Továbbá a test cselekedeteinek tizenhét, egyszavas felsorolása szemben áll a Lélek gyümölcseinek kilenc nemes erényével. A teológusok általában megegyeznek abban, hogy e kilenc erény háromszor hármas csoportokba osztható, a felsorolásuk rendjét illetően azonban már nem olyan nagy az egyetértés. Vannak, akik a hármas számban közvetlen utalást látnak a Szentháromságra, mások szerint a három hármas azt mutatja, hogyan kell viszonyulnunk Istenhez, a másik emberhez és végül önmagunkhoz. Megint mások úgy értelmezik ezt a felsorolást, mint ami Jézust mutatja be. Mindegyik nézetben van némi igazság, mégis az a legfontosabb szempont, amiről nem szabad megfélemlkezni, hogy Pál milyen fontosságot tulajdonít a szeretetnek a keresztény életében.

Nem véletlen, hogy az apostol a kilenc érték közül a szeretetet említi elsőként. Gal 5:6, 13 verseiben már rávilágított a szeretet központi szerepére, és másutt is az értékek közé sorolta (2Kor 6:6; 1Tim 4:12; 6:11; 2Tim 2:22). Az összes többi erény megtalálható nem keresztény forrásokban is, a szeretet azonban jellemzően keresztény tulajdonság. Mindez arra utal, hogy a szeretet nem csupán egy erény a sok közül, hanem olyan sarkalatos keresztény érték, ami az összes többi kulcsa. A szeretet a Lélek kiemelkedő gyümölcse (Róm 5:5; 1Kor 13:13), fontos, hogy meghatározó legyen minden keresztény életében és viselkedésében (Jn 13:34-35), még ha időnként nehéz is gyakorolni.

Mennyi önmegtágadás szükséges a szeretetnek? Lehetséges szeretni önmagunk megtágadása nélkül? Mire tanít Jézus a szeretettel és az önmegtágadással kapcsolatban?

A GYŐZELEM ÚTJA

Minden hívő szívében állandó belső küzdelem dúl a test és a Lélek között, a keresztény életét mégsem kell a vereségnek, kudarcnak és bűnnek meghatározni.

Gal 5:16-26 szakasza értelmében mi annak az életnek a kulcsa, amelyben a Lélek uralkodik a test felett?

Gal 5:16-26 verseiben öt olyan igét találunk, amelyek bemutatják, hogy milyen a Lélek uralma alatt álló élet. Először is, a hívőnek Lélekben kell „járni” (16. vers). Itt a görög *peripateo* szó szerepel, ami szó szerint azt jelenti, hogy „körbejárni” vagy „követni”. A híres görög filozófus, Arisztotelész követőit peripatetikuskoknak nevezték, mert mindenhová követték Arisztotelészt. Az ige jelen időben szerepel, ami arra utal, hogy Pál nem alkalmankénti járásra gondolt, inkább állandó, napi tapasztalatra. Felszólít a Lélek szerint „járásra”, és ebből arra következtethetünk, hogy ezt a döntést naponta meg kell hoznunk.

A második ige a „vezéreltetek” (18. vers). Engednünk kell, hogy a Lélek vezessen oda, ahová mennünk kell (vö. Róm 8:14; 1Kor 12:2). Nem a vezetés, hanem a követés a feladatunk.

A következő két igét a 25. versben találjuk. Az első az „élni” (görögül *zao*). Az „élni” szóval Pál itt az újjászületésre utal, amit tapasztalnia kell minden hívőnek. A jelen idő használatával az apostol a naponkénti újjászületési élményre mutat. A Lélek által élünk, ezért Pál úgy folytatja, hogy a Lélek szerint is kell „járni”. Ez az ige (*stoicheo*) más, mint ami a 16. versben szerepel a görögben. Ez a katonai kifejezés szó szerint azt jelenti, hogy „sorba állni”, „lépést tartani”, „igazodni”. A lényeg, hogy a Lélek nemcsak életet ad, hanem naponta irányítania is kell az életünket.

A 24. versben pedig az apostol a „megfeszíteni” igét használja, ami kissé meglepő. Ha követni akarjuk a Lélek vezetését, el kell tőkelnünk magunkban, hogy a test kívánságait megöldököljük. Pál természetesen képletesen beszél. Lelki életünk táplálásával feszítjük meg a testet, úgy, hogy a testi kívánságokat nem tápláljuk.

Milyen változások és döntések kellenek ahhoz, hogy képesek legyünk olyan győzelmeket aratni, amelyekre Krisztusban ugyan ígéretet kaptunk, most mégis elkerülnek?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A keresztény élete nem zökkenőmentes. Kemény csatákat kell megvívnia, komoly kísértések támadják. „*A test a lélek ellen törekedik, a lélek pedig a test ellen*” (Gal 5:17). A földi történelem végéhez közeledve az ellenség támadásai mind megtevesztőbbek, csábítóbbak lesznek, egyre hevesebbé és gyakoribbá válnak. Aki elutasítja a világosságot és az igazságot, egyre inkább megkeményedik és érzéketlenné válik, mind keserűbben fordul azok ellen, akik szeretik Istent és parancsolatait megtartják” (Ellen White megjegyzései, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 1111. o.).

„A Szentlélek hatása az, hogy Krisztus a szívünkben él. Nem látjuk Krisztust, nem beszélünk vele, de Szentlelke mindenütt közel van hozzánk. Munkálkodik mindenkiben és mindenki által, aki elfogadja Krisztust. Aki-ben Isten Szentlelke él, abban megmutatkozik a Lélek gyümölcse – szeretet, öröm, béke, békétűrés, szívesség, jóság, hűség” (i. m. 1112. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Beszélgessünk még a test kívánságainak megfeszítéséről! Mit jelent ez? Hogyan tehetjük meg? Milyen gyakran kell ezt tennünk? Vajon miért használt Pál ilyen erős kifejezést? A „megfeszíteni” ige mire utal az énünkkel folytatott küzdelem nehézségével kapcsolatban?**
- 2) **Mi az emberi erő szerepe a Lélek gyümölcse megtermésében? Mit mondhatunk erről saját tapasztalatunk alapján?**
- 3) **Pál leszögezi, hogy aki „a testnek cselekedeteit” gyakorolja, nem örökli Isten országát. Hogyan hozhatjuk ezt összhangba azzal a kijelentésével, miszerint nem cselekedetek által, hanem hit által üdvözülünk?**
- 4) **Az Úrral való járásunk terén mi jelenti a legnagyobb küzdelmet számunkra? Vajon nem a bűn és az, ahogyan az Istennel való kapcsolatunkra hat? Ugyan melyik kereszténynek nem fáj már az elidegenedés, a kétely, a csalódás a bűn miatt, talán leginkább azért, mert Isten megígérte, hogy legyőzhetjük a bűnt? Miért kell mindig emlékeznünk rá, hogy üdvösségünk záloga az, amit Jézus tett értünk?**

ÖSSZEFOGLALÁS: Minden hívőben harc dűl a test kívánságai és a Lélek kívánságai között, a keresztény életét mégsem kell feltétlenül a kudarcnak jellemeznie. Krisztus legyőzte a bűn és a halál hatalmát, ezért a keresztény életében uralkodhat a Lélek, naponta betöltve bennünket Isten kegyelmével. Ez a kegyelem tehet képessé a testi vágyak fölötti uralkodásra.

R. DÁNIEL IRÉN:

KÉRÉS

Hadd legyek vámos,
aki fára mászik,
és közben rablott
terhétől megválnék!

Hadd legyek adós,
ki rögtön megbocsát,
átélve Ura
végtelen irgalmát!

Hadd legyek szolga,
ki jókor ad enni,
aki hajlandó
két mérföldre menni!

Hadd legyek egyik
sok „*ketten-hárman*”-ból
ott, ahol Feléd
a hálaima szól!